

ဝေဒဝိလာ

ဝိဇ္ဇာပိဋက ပိဋကတိရစ္ဆာန်

ပုဂံ၊ ဝေဒဝိလာ
ပုံနှိပ်ရေးဌာန

მოქმედნი პირნი

- ძალა და ძალადობა — აღმსრულებელი ზევის ნებისა, დემონები.
ჭეფესტო — ღმერთი ცეცხლისა, მჭედელი.
პრომეთე — ხალხის მოამაგე, ტიტანი.
ქროსოკეანიდებისა — ოკეანეს ქალთა გუნდი.
ოკეანე — ტიტანი.
იო — არგოსელი მეფის, ინაქეს ქალი.
ჭერმესი — ზევის მაცნე.

მოქმედება წარმოებს ზღვის პირას, მთაში. ჭეფესტოს, ლას და ძალადობას შებოჭილი პრომეთე შემოჰყავთ.

პროლოგი

ჰა, მივალწიეთ დედამიწის შორეულ საზღვარს,
სკვითთა ქვეყანას, უკაცრიელს და უდაბურსა.
ჰეფესტო, უნდა აღასრულო მამის ბრძანება:
მიდი, შეჰკარი არამზადა—ბოროტმოქმედი
დაუმსხვრეველი ბორკილების რკინის საბმელით
და თვალშეუდგამ, ამ ციცაბო კლდეს მიაჯაჭვე.
შენი მშვენება, წყარო ყოველ ოსტატობისა,
ცეცხლი გიზგიზა მოიპარა და მოკვდავთ უძღვნა.
მაგ ცოდვის გამო ღმერთებისგან დასასჯელია,
რათა ისწავლოს სიყვარული ზევსის ტახტისა
და სამუდამოდ დაივიწყოს კაცთმოყვარობა.

ჰეფესტო

შენ ძალავ, და შენ ძალადობავ, ნება ზევსისა
ასრულებული გაქვთ სრულიად შეუფერხებლად,
მე ვიო გავბედო, ნათესავი—ეგ ჩემი ღმერთი,
გრიგალებისგან დაუფარავ კლდეზე დავაბა?
და მაინც უნდა უნებურად გავბედო, რადგან
მამის ბრძანების გარდავლენა საშიში არის.

- მართლისმთქმელ დედის—ბრძენ თემიდეს ძეო უბრძნესო,—
შენთვის, ჩემთვისაც უნებურად და სავალალოდ,
20 აუხსნელ ხუნდით უკაცრიელ ამ კლდეს მიგჭედავ,
სად კაცის სახეს ვერ იხილავ, ვერვის მოუსმენ.
მზისგან დამწვარი ტანი შავად დაგებრულება.
შვებად მიიჩნევ, როს დაჰფარავს დღის ელვარებას
ის გრილი ღამე, მოციმიციმე, ჭრელკაბიანი.
ღილით კი ისევ მზე გააშრობს განთიადის ცვარს.
ასე მარადღეაშს შეგაძრწუნებს ტანჯვა-წამება,
რადგანაც იგი შენი მხსნელი ჯერ არ შობილა.
აი, რა გერგო ჯილდოდ კაცთა სიყვარულისთვის!
30 გქონდა ღვთის რისხვა, თვითონვე ღმერთს შეჯავრებული,
ხოლო მოკვდავთ კი —ქომაგობდი განუზომელად.
ამიტომ დადექ აქ დარაჯად უდაბურ კლდეთა,
მუხლმოუდრეკლად და უძილოდ სვეტადქცეული.
ხშირი ჩივილით და ამაო გოდებით ხმას ჰყოფ!
მაგრამ რას გარგებს:—ზევისს გული ულმოზებლია:
სასტიკი არის მბრძანებელი ახალი მუდამ.

ძ ა ლ ა

კმარა, ამაოდ რად წუწუნებ და აგვიანებ?
ღმერთთა მოძულე ღმერთი რისთვის არ გეჯავრება,
ვინაც მოკვდავებს ის საუნჯე შენი გადასცა?

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ნათესაური მე კავშირი მასთან მაშინებს.

ძ ა ლ ა

- 40 მე გეთანხმები, მაგრამ მამის ბრძანება დაჰგმო,—
შენ როგორ ფიქრობ, ეგ საშიში უფრო არ არის?

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

შენ მუდამ ყბედი, გულქვა, მკაცრი და პირქუში ხარ.

ძ ა ლ ა

ცრემლები განა მალამოა? მას ვერ უშველის,
და ამიტომაც უსარგებლოდ ნუ გაირჯები.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ო, ვით შემზარდა ახლა იგი ხელობა ჩემი!

ძ ა ლ ა

რატომ შეგზარდა? შენს ხელობას, მართალი რომ ვთქვა,
ტყუილ-უბრალოდ შენ ბრალსა სდებ, აწ ჭეშმარიტად.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ნეტავი ვისმე სხვას სცოდნოდა ჩემი ხელობა!

ძ ა ლ ა

ღმერთი ყოველი მძიმე შრომას ემორჩილება,
თავისუფალი იმ შრომისგან მხოლოდ ზევსაა.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ეს კარგად ვიცი, არ დაგიწყებ მის გამო დავას.

ძ ა ლ ა

მაშ, ნუ აყოვნებ, დაადევი ეს ბორკილები,
მამა მშობელმა შენ უსაქმოდ რომ არ გიხილოს.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

აჰა, სალტენი მის ხელთათვის, კარგად უცქირე.

ძ ა ლ ა

ჩაუგდე ახლა შიგ ხელები და ეს ძლიერი
დაჭკარი ურო, მთელის ძალით, კლდეს მიაჭედე.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

მოვრჩი, ჩემს შრომას უნაყოფოდ არ ჩაუვლია.

ძ ა ლ ა

კიდევ დაჭკარი. მოჰჭირე მაგრად მარწუხი.
მგ ოსტატია, — გზას მოსძებნის უგზოობაშიც.

60 ჰ ე ფ ე ს ტ ო
ეს მკლავი მაგრა, საიმედოდ ჩაჭედლია.

ძ ა ლ ა

ეგვიც ჩასკედლე, უმეცარმა ვინძლო შეიგნოს,
რომ ზევსი მასზე ბრძენი არის და შორსმჭვრეტელი.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ვერვინ გამკიცხავს მართებულად ამ მსხვერპლის გარდა-

ძ ა ლ ა

ახლა ფოლადის წამახული შუბი მედიდურს
მკერდში სრულიად დაატაკე და გაუყარე.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ვაი, პრომეთე, შენი ტანჯვა უსაშველოა!

ძ ა ლ ა

არ გეშინია ზევსის მტრების წინაშე მოთქმის?
ფრთხილად: გოდება არ მოგიხდეს საკუთარ თავზე!

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ულვთო სანახავს შენ აქ ხედავ საკუთარ თვალით.

ძ ა ლ ა

70 ვხედავ: დადგენილ სასჯელს იღებს კუთვნილისამებრ.
ახლა ნიკნებზე შემოაქდე მას მარწუხები.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ხომ კი ვაძვთებ მე ყველაფერს, ნულარ მაქეზებ!

ძ ა ლ ა

მე განა მარტო წაგაქეზებ? გიბრძანებ კიდევ:
ჩაბრძანდი ქვევით, დაადევი ფეხზეც ხუნდები.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

ყველაფერს. მოვრჩი, ჩემი შრომა არ იყო ძნელი.

ძ ა ლ ა

დასცხე ძლიერად, გაუხვრიტე ფეხის ხუნდები:
შენ ავებ მკაცრი მოსამართლის წინაშე პასუხს.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

შენი ხმა, სიტყვა, შენი სახის შესაფერია.

ძ ა ლ ა

იყავ გულჩვილი, ხოლო ამ ჩემ ჯიუტ ხასიათს,
რისხვის სიმკაცრეს ნუ მიგინებ და ნუ დასცინი.

ჰ ე ფ ე ს ტ ო

შებოჭილია ბორკილებით სულმთლად, წავიდეთ!

ძ ა ლ ა

(პრომეთეს)

მაშ ითავხედე, იმ ხანმოკლე უსუსურთათვის
მოჰპარე ზეცას საუნჯენი, მოვიდნენ კაცნი
და ახლა შენი ჭირთა ნავი მათ ამოხაპონ.
მცდარად გიხმობენ შენ, პრომეთე, წინასწარმჭვრეტელს:
თვით საჭიროებ ყოვლისმზილველ-წინასწარმჭვრეტელს,
რომ ჰპოვოს შენი თავდაღწევის საშუალება.
(ჰეფესტო, ძალა და ძალადობა მიდიან)

პ რ ო მ ე თ ე

წმინდა ეთერო! ო, ფრთამაღნო, მქროლავნო ქარნო,
ჩქარ მდინარეთა სათავენო, ზღვათა ურიცხვა
ტალლის ღიმილო სხივოსანო, შენ დედამიწავე,
ყოვლისმზილველო მზისა დისკოვ,—ყველას მოგიხმობთ:
მიცქირეთ, ღმერთი ღმერთებისგან ვით ვეწამები!
ხედავდეთ, როგორ წამებაში აქ უნდა ვიდგე,
დავდნე მირიად საუკუნის განმავლობაში!
ამ ბორკილებით ეს შერცხვენა ჩემი ისურვა
ნეტარ ღმერთების მბრძანებელმა, ახლად შობილმა.
ვაი-მე, ვაი!

ამ დღევანდელ ტანჯვასა ვგლოვობ
და თან ზვალინდელ წამებასაც ვკითხულობ
მწვავე ტკივილთა დასასრულს როს იტანებენ?
მაგრამ რას ვამბობ? რაც მე ვთქვით — ადრეც ვთქვით:

ილიე.

მოულოდნელად არა ჭირი არ შემეყრება.
 უნდა გავუძლო ბედისწერის მოქნეულ უროს,
 გადავიტანო მე ეს ხვედრი, რადგანაც ვიცი:
 გარდუვალობის მბრძანებლობა უძლეველია.
 მაინც ჩემს ხვედრზე მეძნელება დუმილი, გლოვაც.
 მე ვიტანჯები ასე, რადგან კაცთ მივანიჭე
 უხვი საუნჯე—ცეცხლი ძალად მოტაცებული
 და შენახული ხმელ ლერწამის ლულა-ლეროში.

110 მან ხალხს ასწავლა ოსტატობა, ხერხი მრავალი
 და დაანახვა დიდზე-დიდი გზა ცხოვრებისა.
 აი, ამ ცოდვის საპასუხოდ მე ვეწამები
 ავ ბორკილებით მიჯაჭვული თავლია ცის ქვეშ.

აჰ, ვაი, ვაი!

ეს რა ექოა, უხილავი, თანაც სურნელი!
 ღვთის მოციქულთა თუ მოკვდავთა მესმის ძახილი?
 აქ ამოდიან, ამ შავბნელ კლდეზე,
 რომ დასტკბნენ ჩემი წაშების ხილვით.

120 მაშ, შემომხედეთ ღმერთს მიჯაჭვულს და საბრალოსა,
 ზეგის მოძულეს, მტერს, მოსისხლეს ყველა იმ ღმერთის,
 ვინც ქედმოხრილად და სამარცხვინოდ
 დიდ ზეგის სახლში მონურად დადის.
 კაცთ სიყვარულის გამო ვისჯები.

აჰა, კვლავ მესმის გაფრენილ სირთა
 ხმაური, სტვენა და გაპობილი
 მოქნე ჯალ ფრთისგან შხუის ეთერი.
 მზარავს ყოველი, რაც ახლოვდება!
 (ორქესტრაში ჩნდება ფრთიან ეტლში მჯდარი ქორეო ფეროებისა, ოქ
 დებისა).

პაროდოქსი

ქორო

სტროფი 1

ნუ გეშინია! ამ კლდეს ვეწვიეთ,
 გაჯიბრებულნი მწყობრი ფრთებითა,
 130 ნორჩი დღეთა შენთა ჩვენ მეგობარნი.
 ძლიესლა გავადნეთ ხვეწნა-მუდარით.

იმ ჩვენი მამა მშობელის გული.
სწრაფლმავალ ქარმა წარგვტაცა სმენა
და ჩამოგვესმა მღვიმეთა შინა
ქალიბის რკინის ექო და გრგვინვა.
დავაგდეთ რიდი და ფეხშიშველნი
გამოვეშურეთ ფრთიანი ეტლით.

პ რ ო მ ე თ ე ~

ვაი, ა-ვაი,
ნაშობნო ტეთის შვილმრავალისა
და დიად მამის ოკეანესი,
ფხიზელი რბენით გარს რომ უვლის მთელ დედამიწას,—
ხედავთ: ვითა ვარ მიჯაჭვული რკინის ხუნდებით
კლდოვანი ქედის ქარაფების, ქვაშვეტთა ზელა!
აქ ვლგევეარ ახლა
სამარცხენინო სადარაჯოზე.

ქ ო რ ო

ანტიტროფი 1

გზედავ, პრომეთე, და საშინელმა
ნისლმა დაჰბურა თვალები ჩემი,—
ცრემლმა აღავსო ისინი უმაღ.
გზედავ შავ კლდეზე
საქანობად გაკრულს,
ადამანტურის ხუნდით შერცხვენის.
ახლა ოლიმპის მესაჭე ახლად
მეფობს ახალი და ძველ კანონებს
აწ ფეხქვეშ სთელავს უხეშად ზევსი,
და რაც დიდობდა,—იქცა არარად!

პ რ ო მ ე თ ე

ნეტავ ჩავეგდე დედამიწის ქვემოთ — ჰადესში,
მკვდართა მასპინძლის უსინათლო, ყრუ ჯოჯოხეთში
და იქ დაედო უნდო ჯალათს რკინის ხუნდები,
რომ ღმერთს, ან ვისმე
არ შესძლებოდა ჩემი დაცინვა.

ახლა კი ქართა მოხეტეთა სათამაშო ვარ,
მტერთა საამოდ, გასართობად გაწამებული.

ქორო

სტროფი 2

ნეტა რომელი ქვაგული ღმერთი
გაიხარებდა აქ შენს წინაშე?
ვინ არა სტირის, გარდა ზევისისა,
შენთან შენსა ჭირს? ის ბრაზიანი
და ის უწყალო, ცდილობს აღმოფხვრას
ურანის მოდგმის ბებერი თესლი.
არ მოისვენებს და არ დადგება,
170 ვიდრე ბოლომდე გულს არ იჯერებს,
ან არ წაჰგლეჯენ ხერხიან ბრძოლით
ხელთაგან წყეულ ხელისუფლებას.

პრომეთე

თუმცაღა აქ ვარ ბორკილებით დაკიდებული,
დასახიჩრებულ-შერცხვენილი, — მას დავჭირდები
და მაინც მე მთხოვს, ის მეუფე ნეტარ ღმერთების,
რომ მისი სკიპტრის და დიდების დამაზნობელი
მე მას ახალი შეთქმულება შევატყობინო.
მაგრამ ხმატკბილი ლაღადისით ჯადოს ვერ შემყრის,
ვერ დამიმონებს, ვერ მომნუსხავს, ვერ დამიყოლებს,
180 ვერცა მუქარით შემაშინებს და გამომტეხავს,
სანამ არ ამყრის ავ ბორკილებს
და არ ისურვებს, —
შეგინებისთვის რომ მომიზღოს სამაგიერო.

ქორო

ანტისტროფი 2

შენ ხარ მამაცი და შენ სიმწარე,
ვიცი, ორმაგიც ვერ დაგაჩოქებს!
თავისუფალი, პირამთქმელი ხარ.
ელდის ისარი სულში მერკობა,
დიდად მაშინებს მე შენი ხვედრი:

- ვაჰ, თუ ტანჯვის ზღვა ველარ გასცურო!
190 შეუვალია და უღმობელი
ავდიდი გული კრონოსის ძისა.

პ რ ო მ ე თ ე

ვიცი, ვით არის უღმობელი, რომ ზევსს ჰგონია, —
მისი კანონი თვითნებური და უგუნური
მართლა სიმართლეს და სამართალს ემსახურება.
მაგრამ ერთხელაც ჟამი დაჰკრავს და მაშინ იგი
გახდება მეტად გულკეთილი და მოალერსე,
თავის უღმობელ რისხვას დასთმობს ბედით თელილი,
იჩქარებს შეჰკრას მეგობრული ჩემთან კავშირი,
იჩქარებს, და მეც შესახვედრად გამოვალ მაშინ.

მ პ ის ო ლ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ს ც ე ნ ა პ ი რ ვ ე ლ ი

ქ ო რ ო

- 200 მარქვი ყოველი აშკარად, სრულად:
რა ბრალს გდებს ზევსი, ან რისთვის გებრძვის?
რად გტანჯავს, გრისხავს ასე უწყალოდ, —
გვასწავე, თქმა თუ არ არის მწვავე.

პ რ ო მ ე თ ე

- თქმა მწარე არის, უთქმელობაც — ტანჯვაა ჩემთვის.
ერთიც, მეორეც ყოველის მხრივ უსიამოა.
ოდეს უკვდავთა შორის გაჩნდა უთანხმოება,
ღმერთთა სასტიკი, ბოზოქარი, მძვინვარი ჯანყი
და განიზრახეს მათ კრონოსის ტახტის დამხობა,
რათა ზედ ზევსი ასულიყო, ზოგს კი სწყუროდა,
210 არ შესძლებოდა ზევსს იქ ჯდომა მეუფედ ღმერთთა, —
მაშინ ტიტანთა, ცის და მიწის შვილთათვის კიდევ
კარგის მრჩეველი და შთამგონე მე ვიყავ სწორედ.
მაგრამ ისინი ტკბილი სიტყვით ვერ დავარწმუნე,
რადგან მზაკერულ ხერხს უარჰყოფდნენ ქედმაღლურადა
და ღია ბრძოლით იჩემებდნენ გაბატონებას.
ღედა ჩემი კი—ერთი, მაგრამ სახელმრავალი:

- თემიდე, გეა, არა ერთგზის, მომავალ დღეთა
წინასწარ კვრეტდა, მეტყველებდა და მასწავლიდა,
რომ ქვეყნად არა მამაცობა და მარტო ღონე,
- 220 არამედ ხერხი იმკვიდრებსო ძალაუფლებას.
მათ აღთქმა იგი გავუშლავნე, მაგრამ განავდეს,
ყურად არ იღეს და სრულიად არ შეიწყნარეს.
მაშინ უკეთეს, საიმედო გზად მივიჩინე:
დედას თემიდეს დახმარებით და მასთან ერთად,
ნებაყოფლობით, მე ახლა ზევს მივშველებოდი.
ჩემ რჩევის გამო მოხდა ის, რომ იმ ჯოჯოხეთის
შავ-ღრმა ჯურღმულში დაიმარხა კრონოსის მოდგმა
და ყველა მისი თანამგზავრნი. მაგრამ შველისთვის, —
ღმერთთა მეუფემ უღმობველად იძია შური.
- 230 განა ასეთი ავი სენი არ სჭირთ მტარვალებს:
არ დაუჯერონ და არ ენდონ თავის მეგობარს!
ხოლო თქვენ მკითხავთ: რა მიზეზის გამო მაწვალებს,
რად მასახიჩრებს, მტანჯავს იგი? აშკარად გეტყვით:
მალე, როს ტახტი დაიმკვიდრა მამისეული,
მაშინვე ღმერთებს მიანიჭა ზევსმა პატივი
და საბოძვარი მრავალგვარი განუყო ყველას, —
კაცნი ბედშავნი დაივიწყა და კიდევ მეტიც:
ახლა აღმოფხვრა განიზრახა მოკვდავთ მოდგმისა,
რომ მის ადგილას დაენერგა სულ სხვა, ახალი, —
- 240 და ჩემს გარეშე მათი შემწე არავინ იყო.
მე კი გავბედე შემართება, რათა მოკვდავნი
ჰადესში სრულად შთანთქმისაგან გადამერჩინა.
აი, მის გამო მდრეკს ისეთი ავი წამება,
რომ მისი ხილვა — საზარია, განცდა — მეტადრე.
კაცნი მოკვდავნი შეგნებულად მე შევიბრალე, —
ჩემი ტანჯვა კი ეხლა არვის არ ენაღვლება.
ისე გამწირა უმოწყალოდ, ღმერთთა ხელმწიფემ,
რომ მას თვით არცხვენს ჩემი ტანჯვის სანახაობა.

ქორო

- გული რკინისა, ანუ ქვისა უნდა ჰქონდეს მას,
250 ვინც დღეს, პრომეთე, შენს ტანჯვაზე არ შეძრწუნდება.
მე კი მერჩია, არ მენახა წამება შენი,
გნახე და ვტირი, მწუხარებით გულდათქმული.

პ რ ო მ ე თ ე

დღეს ჩემი ხილვა, ალბათ, მტერსაც დაენანება.

ქ ო რ ო

• იქნებ მეტი რამ ჩაიდინე, ვიდრე მითხარი?

პ რ ო მ ე თ ე

ჰო, განვარიდე კაცნი ბედის წინასწარკვერეტას.

ქ ო რ ო

ნეტავ რა წამლით უმკურნალე შენ იმათ სენსა?

პ რ ო მ ე თ ე

მის ნაცვლად გულში ჩაუფნერგე ბრმა იმედები.

ქ ო რ ო

ეს მოკვდავთათვის დიდი განძი, საჩუქარია.

პ რ ო მ ე თ ე

და კიდევ მეტი: მე მოკვდავებს ცეცხლი მივეცი.

ქ ო რ ო

260 ნუ თუ გიზგიზა იმ ცეცხლს ჰულობენ ეფემერები?

პ რ ო მ ე თ ე

ის მრავალ ხერხს და ოსტატობას შათ შეასწავლის.

ქ ო რ ო

შენ ამ მიზეზის გამო ასე გაწეალებს ზევსი?

პ რ ო მ ე თ ე

მტანჯავს, მაწვალებს, მასახიჩრებს ბოროტი ხელით.

ქ ო რ ო

ამ შენს წამებას სამარცხვინოს არა აქვს ბოლო?

პ რ ო მ ე თ ე

თუ არ ისურვებს ზევსი, ისე ფიქრიც მეტია.

ქორო

ვით არ ისურვებს? იმედს არ სჭვრეტ? სცან, რომ შესცოდე?
ამას რომ გკიახავ, — ჩემთვის დიდად უსიამოა,
შენთვის — წამება, მაგრამ მინდა, შენ თავს უშველო
და გამოსძებნო გზა-სახსნელი ავბედისაგან.

პრომეთე

- 270 სანამდე ჰირში არ ჩაუდგამს ვისამე ფეხი,
მას უბედურის დარიგება ადვილად უჩანს.
ხოლო გეტყვი თქვენ: ეს წინასწარ ყველა ვიცოდი,
და შეგნებულად, ჩემის ნებით ხალხს დავეხმარე.
არა უარყყოფ, არ ვუფრთხოდი მის გამო სასჯელს,
თუმცადა ასეთ დიდ წამებას არ მოველოდი:
ამა უდაბურ, უკაცრიელ და ვერან კლდეთა
გულფიცხ ლოდებზე დაკიდებას, მარადეამ დაშლას.
კმარა, იყუჩეთ, აქ ჩემ გამო აწ ნულარ გოდებთ.
ეახლეთ მიწას, მალზედმალე სცანით ყოველი, —
- 280 მომავალ დღეთა ჩემთა ბოლო და დასასრული.
კარგად მისმინეთ, მომისმინეთ. თქვენც ჩემთან ერთად
ცოტა ეწამეთ. მაწანწალა ავბედი განა, —
ერთისგან მუდამ მეორესთან არ მიდის სტუმრად?!

ქორო

პრომეთე, ჩემი ნებისამებრ, შენს დაძახილზე
მსუბუქი ფეხით ამ ეტილიდან გადავფრინდები.
დავტოვებ ეთერს და სწრაფლმავალ სირთა ბილიკებს,
წმინდა, ცისფერ გზებს.
ფრიალოკლიდან დედამიწას თავს დავტრიალებ.
მინდა ვისმინო, თავითბოლომდე,
290 მე შენი ტანჯვის გამო ამბავი.

(ჩნდება ფრთიან მერანზე მჯდარი მოხუცი ოკვანე)

სცენა მეორე

ოკვანე

მე გრძელ საზღვართა გზები გავლიე
და ასე მოველ შენთან, პრომეთე,

ჩემის ნებითა, უაღვიროდა,
ჩქარფრთიან მერნის გამოქროლებით...

შენდე: მალონებს შენი ავბელი.

ჯერ ერთი: ჩემი თვისტომი ხარ

და ამის გარდა, —

ქვეყნად ვინ არის, შენი ბედი ჩემებრ სტანჯავდეს?

წრფელი რომ არის ზემოთქმული, თვითონ გაიგებ.

300 მძაგს თვალთმაქცური და ცბიერი სიტყვა საოცრად.

მარქვი: მე როგორ დაგეხმარო

და აღიარე,

რომ არ გყავს ქვეყნად მეგობარი და ნათესავი,

ოკეანეზე უფრო ძლიერ რომ გიერთგულოს.

პ რ ო მ ე თ ე

ოჰო, მაცეცხე! შენც მოდიხარ, რათა უყურო

აქ ჩემ წამებას? დიდად მიკვირს: როგორ გაბედე

შენი სახელის მოზიარე ზღვის, ოკეანის,

და პირველქმნილი მღვიმეების კლდეთა დაგდება,

რომ რკინის-დედის ქვეყანაში მოსულიყავი!

310 ჩემი ავბელი, შემზარავი, შენცა გაშფოთებს?

შეხედე წარმტაც თვალისსიერს: ზევსის მოკეთეს,

ვინაც ღმერთს ტახტი მოუპოვა და ხელმწიფობა, —

აწ ივიე ზევსი როგორ ღუპავს და ასახიჩრებს.

ო კ ე ა ნ ე

ვხედავ, პრომეთე! უკეთილეს რჩევით მოგმართავ,

თუმცა ხარ თვითონ მრავალფერი შენ ხერხიანი.

ზნე შეიცვალე, გონზედ მოდი და თავი იცან!

განა ახალი არ ბრძანებლობს ღმერთებს ბატონი?

შენ კი ჯიუტობ, ტყიურ სიტყვას ისვრი, იძახი,

და თუმცა მალა, ტახტსა ზედა, შორსა ზის ზევსი, —

320 იქაც მიწვდება და იცოდე, მაშინ წარსული

ტანჯვა და ქირი თამაშობად მოგეჩვენება.

დაავდე ბრაზი, გულისწყრომა, შე უბედურო.

ექებე, ჰჰოვო გზა-საშველი ავბედისაგან.

იქნებ დრომოქმულ თქმად ჩასთვალო შენ ჩემი ბჭობა,

მაგრამ, პრომეთე, ქედმაღალი სიტყვის შედეგი

თვიონ გაქვს ახლა შეგნებული შენ ჩემზედ უფრო.
მიინც არ დაცხრი, არ დამშვიდდი, და ამის ნაცვლად,
ცილილობ ავ ხიფათს დაამატო ისევ ხიფათი.
გახსოვდეს ჩემი ნაუბარი, დამიჯერებდენ,

- 330 რომ შუბლით კედელს ვერ გაარღვევ და ვერ შეჰმუსრავ.
ხედავდე: მეფობს უბატონო, მკაცრი ხელსწიფე.
მე წავალ მასთან, შევეცდები, იქნების შევიძლო
და გამოვიხსნა ამ უწყალო წამებისაგან.
შენ კი იყუჩე, დაიმოკლე როგორმე ენა.
ხარ ყოვლის-მცოდნე, ბრძენზედ-ბრძენი და რად არ იცი,
რომ ამაო თქმას და ურჩ სიტყვას მოსდევს სასჯელი?

პ რ ო მ ე თ ე

მშურს შენი, რადგან დაუსჯელად დაიარები,
ჩემთა ზრახვათა და საქმეთა თანაზიარი.

- 340 მაგრამ ნუ ზრუნავ და აშაოდ ნუ გაირჯები:
ნუ გჯერა ზევსი დაარწმუნო ოდესმე შენა.
დახე, მაგვარ გზით, არ შეგემთხვეს თვითვე ხიფათი.

ო კ ე ა ნ ე

შენ უკეთ იცი დარიგება მოყვასის, ვიდრე
საკუთარ თავის. სიტყვა შენი ღალადებს აშას.
მაგრამ ნუ მიჰერ, ნუ მაკავებ, ვიცი და მჯერა,
მჯერა, მაჩუქებს შენ თავს ზევსი და მოისურვებს
ამიერიდან შენს გამოხსნას წამებისაგან.

პ რ ო მ ე თ ე

გაქებ ამისთვის, შენს ქებაში ვიქნები მარად,
რადგანაც შენი მონდომება ძლიერ დიდია.

- 350 მაგრამ აშაოდ გაირჯები, უქმად იშრომებ
და განუსჯელად, თუ კი შრომას მართლა აპირებ.
აწ განზე დადექ, შენთვის იყავ წყნარად და მშვიდად.
მე ვიტანჯები, მართალია, მაგრამ არა მსურს,
რომ ამის გამო სხვაც ეწამოს, საღარდებელად
ჩემი ღვიძლი ძმის—ატლანტისა ბედიც მეყოფა.
შორს დასავლეთის საზღვარში დგას და მის ღონიერ

მხრებს ებჯინება ცის და მიწის ბოძის სიმძიმე,
არა მსუბუქი და იოლად სატარებელი.

გულს მიკლავს კიდევ, კილიკიის მღვიმეთა შინა
მცხოვრები გმირი, მომთაბარე, მიწით ნაშობი, —

360 ტიფონი დევი — ის ურჩხული ასთავიანი,
ვინც ყველა ღმერთებს გადაუდგა და აუმხედრდა.
ულრჭიალებდნენ ზარდამცემი ხმა-სტვენით ყბები
და ცეცხლს აფრქვევდა გულშემზარავ თვალთაგან შმაგად-
ძალით უნდოდა, რომ დაემხო ღმერთი მტარვალი,
მაგრამ მარადჟამ ძილფხიზელმა ზევსის ისრებმა,
ცეცხლმოდებულმა მეხმა დასცა და მყის განგმირა
და მან დააცხრო იგი კვეხნა-ქადილის გამო.
ელვა ეძგერა, მეხმა დასწვა, გაანადგურა,
სულმთლად წაართვა მას ძალღონე უკანასკნელი.

370 ვიწრო სრუტესთან გაიშალა უმწეო ტანი.
წევს და აწვება მკერდზე ეტნის ფუძე და ფესვი,
იქ კი, მწვერვალზე ზის ჰეფესტო, და გამუდმებით,
ვარვარა რკინას სჭედს და ჰკვერავს. მაგრამ დრო მოვა, —
მთის წიაღიდან აგარდება ცეცხლის ღვართქაფი
და ველურ ყბებით მიაღგება და სულ გადახრავს
მწველ სიცილიის ნაყოფიერ და ფართო ყანებს.
თუმც ზევსმა ცითგან მეხის ისრით დაანაშორა,
ტიფონი მაინც ხვატით გამდნარ ბრაზის სიშმაგეს
და ცეცხლისმქშენი ავ გრივალის ცოფს ამოანთხევს.

380 მაგრამ რად გინდა, რომ გასწავლი, უვიცი არ ხარ,
და ვით გერჩიოს, საკუთარ თავს ისე უშველე.
მე კი დავიცდი, ბედისწერას ბოლომდე შევსვამ,
სანამ გულიდან ზევსი რისხვას არ ამოიღებს.

ოკეანე

ნუ თუ, პრომეთე, შენ არ იცი და არ გასმენია,
რომ გონივრული სიტყვა არის ბრაზის მკურნალი.

პრომეთე

ჰო, თუ ჩვენ დროზე დავაამებთ გულის ბმო-მუწუქს,
მაშინ სიმსივნეს დაჩირქებულს არ ვამიზეზებთ.

ოკეანე

ჩემ მონდომების და განზრახვის აღსრულებაში
შენ რა ცუდს ხედავ, რად არ მოგწონს, გამაგებინე.

პრომეთე

390 უქმი შრომაა, განუსჯელი გულკეთილობა.

ოკეანე

მომეცი ნება, ე მაგ სენიაო მეც დაესწეულდე,
რადგან ბრძენს შვენის, რომ ხანდახან ბრწყინად ჩასთვალონ.

პრომეთე

ჩემად ჩასთვლიან, მეშინია, იმ შეცდომასაც.

ოკეანე

მაშ, შენ ნამდვილად, ე მაგ სიტყვით, მე შინ მისტუმრებ?

პრომეთე

ჩემზე ტირილით რომ არ გეცეს შენ მისი მტრობა.

ოკეანე

ვინც უზენაეს, ახალ ტახტზე ახლა დამკვიდრდა?

პრომეთე

დიახ, ნურასდროს შეაშფოთებ იმის გულს შენა.

ოკეანე

გაკვეთილია შენი ჭირი ჩემთვის, პრომეთე!

პრომეთე

წადი, იზრუნე, შეინახო ეგ შენი ჭკუა.

ოკეანე

- 400 მე უსიტყვოდაც გზას ვადგივარ, ჩემი ოთხფეხა
მფრინავი ფრთებით ჰკვეთს ეთერის ცისფერ ბილიკებს...
მას უხარია, რათა ისევ მოჰყაროს მუხლი
და მოისვენოს თვის მშობლიურ ბოსლის ბაგაზე.

სტასიმი პირველი

ქორო

სტროფი 1

- დავსტირი მე შენს უბედურ ხვედრსა,
ცრემლთა-დენითა, ხედავ, პრომეთე!
კვლავ მეღვრებიან ცრემლთ ნაკადულნი,
ჩამოდენილნი ნაღვლიან წყაროდ
ამ ნაზ თვალთაგან ნოტიო ღაწვზე.
ზევსი თვის სამწყსოს ძალით ამაგრებს
410 და გულზევიადი, წინათ ღვიძლ ღმერთებს,
აწ უშუბით მეხავს და იმორჩილებს.

ანტისტროფი 1

სტირის და გოდებს ეგ დედამიწა!
დასტირის ყველა
გარდასულ ჟამის შენს ძველ დიდებას,
შენს ძმებს — ტიტანებს, პათივის ღირსთა...
დასტირის ყველა, ყველა ვინც ცხოვრობს
აზიის ახლო თქმულ საძოვრებზე.
სტირიან ერთად ძლიერ გულსაკლავ
ამ შენს წამებას ყველა მოკვდავნი.

სტროფი 2

- 420 კოლხიდის მკვიდრნი: ყმაწვილნი ქალნი,
ომში მამაცნი და უშიშარნი,
დედა-მიწისა შორსა მხარეში,
მეოტიის ტბის ბრაგა-კბოდებთან
მომთაბარენი სკვითთა ურდონი.

მზე და მშვენება არიას ქვეყნის —
 მკვიდრნი, მცხოვრებნი კავკასიონთან, —
 მტრისა ლაშქარნი, ტყვებრ აჯარულ,
 წამახულ შუბთა ზათქით და ზარით.

სტროფი 1

- 430 მე მხოლოდ ერთ ღმერთს ვცნობდი ფოლადის
 ხუნდით შერცხვენილს — ატლანტს ტიტანსა,
 მაგრამ უბადლო და ძალოსანი
 ის ლონიერი, ძლიერი ქედით
 ახლაც ცის ბოძის ზიდავს სიმძიმეს.

ანტისტროფი 1

რბის და ღრიალებს ზღვის მოტაღდება.
 გოდებს ჰადესის უფსკრული შავი.
 ქუხს და გუგუნებს მიწის ჯურღმული.
 სტირიან მწარედ შენს კმუნვა, ნაღველს
 წმიდადმავალნი მდინარეთ წყალნი.

ეპისოდური მმოკე

პრომეთე

- 440 ნუ ფიქრობთ ვღუშმდე ქედმაღლობის, ზვაობის გამო.
 არა, მე დარდი გულს მიდაღავს, როდესაც ვხედავ
 ჩემ თავს ამგვარად შეგინებულს და შერცხვენილსა.
 განა მე ახალ იმ ყველა ღმერთს არ მივანიჭე
 განძი, დიდება და პატივი შესაწირავი?
 რაც იცით, მასზე არას გეტყვით, ხოლო უსმინეთ
 მოკვდავთა მძიმე ხვედრის გამო ახლა ნაუბარს.
 ისინი იყვნენ ჩვილებივით უტყვი, უგონო,
 და მე ჩავუდგი ჩაუქრობი აზრი, გონება.
 ამას რომ ვამბობ, არა ვყვედრი, არამედ მინდა
- 450 ჩემი წყალობის და სიკეთის არსი გაიგოთ.
 კაცნი მხედველნი, — უსინათლოდ მაინც რჩებოდნენ,
 ისმენდნენ, მაგრამ არ ესმოდათ და მიათრევდნენ

- რალაც ნისლიან, ძილისმაგვარ დღეთა გრძელ ჭაპანს.
 მათ არ იცოდნენ ხუროობა, ხის თლა, გარანდვა,
 არც აგურისგან ნათელმზიან სახლის აგება.
 ვითარცა თარსი ჭიანჭველნი, ცხოვრობდნენ ისე
 მიწის ჯურღმულის იმ უმზეო, ღრმა მღვიმეებში.
 მაშინ ვერ სცნობდნენ გლახმოკვდავნი ზამთრის ნიშანთა,
 ვარდის ფურცლობის ჟამს მოწეულ გაზაფხულისა;
 460 ვერც მსხმოიარე ზაფხულის ჟამს, ჟამს მწიფობისა.
 ასე ყველაფერს უყურებდნენ უგონოდ კაცნი,
 და მე ვუჩვენე ცის მნათობთა ჩასვლა, ამოსვლა.
 ვასწავლე თანაც ყველა სიბრძნის სათავე—წიგნი,
 რიცხვთ ანგარიში და შთავენერგე შთაგონებული
 მებსიერება—ეგ მუხათა დედა-მშობელი.
 მევე დავადგი შლეგ პირუტყვებს ქედზე უღელი
 და დავუმონე გუთნის ჭაპანს, საპალნეს, კურტანს.
 შევუმსუბუქე მით კაკს მძიმე შრომა და ჯაფა,
 ეტლში შევაბი სადავეთა მორჩილნი ცხენნი,
 470 ფუფუნებისთვის მდიდართაგან შეყვარებულნი,
 და განა მე არ მოვიგონე სელის ფრთიანი,
 ეგ აფრიანი მარბენალი ზღვაზე ხომალდი?
 აღმოვუჩინე იმ საბრალო მოკვდავთ ყოველი:
 ხერხი, ხელობა, ოსტატობა. მე კი არ ვიცი,
 ამ ხიფათისგან გასაქცევი საშუალება.

ქორო

ტანჯვა-წამებამ, სამარცხინო უბედურებამ
 შენ წინანდელი ჭკვა მოგტაცა, სასო მიგხადა,
 ვით იმ ცუდ ექიმს სენშეყრილსა, რომ ვერ ახერხებს
 ჰპოვოს თავისთვის სამკურნალო რამე წამალი.

პრომეთე

- 480 კიდევ მისმინე: გაოცდები უთუოდ ძლიერ,
 თუ რა ხელობა, ოსტატობა გამოივიგონე.
 აი მთავარი: სენშეყრილი ვინმე თუ იყო,
 როდი იცოდა მისაღები და წასაცხები
 მარგი წამალი სამკურნალო და ქლექდებოდა.
 მე შევასწავლე სამკურნალო ბალახთა წვენის,

- მაღამო-წამლის შეზავების უცნობი წესი,
 რათა კაცთაგან მით განმეგდო სენი ყოველი.
 მე შემოვიღე ღვთაებრივი წინასწართქმისა
 ხერხი, შეცნობა და მისნურთა სიზმართა ახსნა—
- 490 თუ რაა მათში ჭეშმარიტი და მოჭორილი,
 და გავაცხადე გზის ნიშანთა სიმბოლოები.
 მე დავანახვე და ვასწავლე მრუდებრქყალიან
 სირთა გაფრენის მეოხებით კაცს მკითხაობა,
 მათი აღათი, ხასიათი, შური და მტრობა.
 სირთა სმა-ჰამა, დადგენილი თავშეყრა, ბჭობა,
 თუ რომელია სასიკეთო და უკეთური—
 გუნდგუნდად ფრენა, მტერ-მოყვრობა და სიყვარული-
 ღმერთებისათვის სასუკვარი, მეტად საამო
 ღვიძლი და ტყირპი, ის ფერადი, ფორაჯიანი,
- 500 ქონით მოცული, გაპოხილი ბარკალი, ბეჭი,
 შევწვი თვალთაგან მე უხილავ გიზგიზა ცეცხლზე
 და ხელსახები მით გავხადე აღის ნიშანი,
 ის მოკვდავთათვის წინათ უცხო ხელობა ძნელი.
 ეს ასე არის და ვინ იტყვის, რომ მოუპოვა
 მიწის წიაღში დამარხული რკინა, სპილენძი,
 ოქრო და ვერცხლი კაცს ჩემამდე ნეტავი ვინმემ?
 ამას ის იტყვის, ურცხვად კვეხნა ვისაც სჩვევია.
 მოკლედ თუ გინდა რომ გაიგო სიმართლე, გეტყვი:
 აქვს ხელოვნება ყოველგვარი ხალხს პრომეთესგან.

ქორო

- 510 შენ მოკვდავთათვის ნუ ხარ ეგრე უზომოდ შემწე.
 არამედ მოდი, რამ იღონე ხიფათში მყოფმა,
 მე კი მგონია, როს მოიხსნი შავბედით ხუნდებს,
 ძალღონით ისევ ზევსს, უთუოდ, გაუტოლდები.

პრომეთე

ჯერ უზენაეს ბედისწერას ეგ არ დაუთქვამს.
 თუმც ათასგვარი ავი ჭირით ვარ დაჩოქილი,—
 მაინც ამ ხუნდებს გავექცევი და თავს დავადწვევ.
 თუმც ხერხს და ღონეს ბედისწერა დიდადა ჩრდილავს...

ქორო

ნეტავ მესაქედ ვინ ბრძანდება ბედისწერისა?

პრომთე

სამი მოირა, ხსოვნის სულნი—ერიჩიები.

ქორო

520 და ზევსი განა მათზედ უფრო უძლური არის?

პრომთე

რაც უწერია, მას ისიც კი ვერ გაექცევა.

ქორო

რა უწერია? ზევსი მარად არ იხელმწიფებს?

პრომთე

მაგ შეკითხვებით ფესვებამდე ნუ მეტანები!

ქორო

შენ რაღაც დიდი საიდუმლო გაქვს შენახული.

პრომთე

სხვა რამ იუბნეთ, აწ ისა სჯობს, მისი თქმის ჟამი
ჯერ არ დამდგარა. საიდუმლო ღრმად შენახული
და დაფარული უნდა მქონდეს, მაშინ წამებას
და სამარცხვინო, ამ ბორკილებს გადავურჩები.

სტასიმი მეორე

ქორო

სტროფი 1

530 არა წარხოცოს გონება ჩემი,
ზევსო, აწ შენმა მოქიშვე ძალამ,
გარნა მახსოვდეს: ღვთაებრივი, შესაწირავი
კერძი-ბეჭები დაკლულ ხართა მოგართვა ღმერთსა
მშობელი მამის—ოკეანის ცისფერ ზღვის პირას

3. ესქილე.

და არ ვუბნობდე დეე, უქმადა,
არამედ მარად ვაცხოვლებდე აჰ ჩემს ალთქმასა.

ანტისტროფი 1

ნეტარებაა ამ ცხოვრების ჭაპანსა სწევდე
და მწველ გაბედულ იმედებითა,
მზიურის ლხენით გულს აღივსებდე.
მაგრამ ვკანკალებ, ოდეს გიყურებ,
540 ათას ჭირისგან გაშმაგებულსა!
შენ კი არ გიბყრობს შიში ზევსისა
და მოკვდავთ ეტრფი ქარბად, პრომეთე!

სტროფი 2

მაშ დამიჯერე აწ, მეგობარო:
ის უბედურნი—ეფემერნი ვერ შეგიფარვენ.
რას გიშველიან ჟმადურნი შენი მადლისა?
ნუ თუ ვერ ხედავ
მათ უსასოო, ძილის მაგვარ, მკვდარ უძღურებას,
რითაც გამხდარა ბორკილებით ფეხებშეკრული
ის უსინათლო, ყრუ და მუნჯი მოდგმა კაცისა!
550 ვერა, ვერას დროს აწ მოკვდავნი ვერ დაანგრევენ
მეუფე ზევსის პარმონიულ და მწყობრ ქვეყანას.

ანტისტროფი 2

მე ასე გეტყვი, ოდეს ჩავწვდები
ამ შენს დამლუპველ ავ ხვედრს, პრომეთე!
განა ასეთი სიმღერა ჟღერდა,
როს დედა ჰბანდა სურნელით სასძლოს,
ოდეს ქორწილით მოჰკალ წყურვილი
და ორთავ თქვენი მამის მზითვებით
შინ წაიყვანე ჰესიონა—ცოლი ძორჩილი,
560 შენი სარეცლის თანაზიარი?!

ეპისოდი მესამე

(შემორბის შემულილი იო. შუბლზე ძროხის რქები ასხია)

იო

ეს რა მხარეა? რა ხალხია? ვინ იყურება,
კლდეს მიჯაჭეული ქართა პირისპირ?

- რა ცოდვისათვის იღებს ამ სასჯელს?
 მიწის რა საზღვარს მივადექ ახლა,
 მე უბედური, მოხეტიალე?
 ა-ვაი, ე, ე,
 ისევ მკბენს, მსუსხავს ავი კრაზანა,
 და მედევენება მიწის შვილის—მწყემსი არგოსის
 ათასთვალეზა, საზარელი იგი აჩრდილი,
 570 აჰა, ვერაგი, მომწუსხავი თვალი დამადგა.
 აღარ ისვენებს შავ მიწაში დაფლული მკვდარი
 და ჯურღმულიდან ამოსული, იგი უწყალოდ
 ნადირობს ჩემზე და მედევენება
 ზღვის ქვიშიანი ნაპირებით, როგორც მწვევარი.
 ძილისპირული, საამური ჰანგის მომგვრელი,
 კვლავ გალობს კალმის სალამური სანთლით შეკრული.
 ო, სად მოვედი გზაბნეული,
 შეჩვენებული, მოხეტიალე?
 რისთვის მარგუნე ტანჯვა ამგვარი,
 580 რა ცოდვის გამო, კრონოსის ძეო?
 ე, ე, მითხარი: რისთვის მაწვალებ,
 კრაზანით შეპკრთალ და შეშლილ ასულს?
 სჯობს ცეცხლით დამწვა, მიწაში დამფლა,
 ან ზღვათა მხეცებს მიმცე საკმელად.
 ნუ თუ არ გესმის,
 მეფე-ბატონო,
 ჩემი ვედრება, მუდარა ჩემი?!
 დამაჰკნო ქვეყნად შმაგ ხეტიალმა.
 არ ვიცი როდის
 590 გასრულდება წამება ჩემი.
 ისმინე ოხვრა ძროხისრქიან ქალწული ქალის.

პ რ ო მ ე თ ე

კრაზანით დევნილ ინაქეს ქალს ვით არ ვუსმინო,
 ვინც სიყვარულით ზევსს გაუთბო, გაუღბო გული
 და ჰერასაგან სიძულვილით შეჩვენებული
 ახლა გრძელ რბენით ძალად იწრთვენება.

როგორ გაიგე ჩემი მამის სახელი შენა?
 მითხარ გულმოკლულს, უბედურსა, თვით უბედურო,
 ვინა ხარ შენა? ო, ვინა ხარ, ასეთ სისწოროთ,
 აქ ჭეშმარიტად რომ მომესალმე?

600 შენ ღვთისმიერი ახსენე სენი,
 მე რომ ტანს მიჭკნობს, მკერდს მიშანთავს, ქვეყნად მატარებს
 ე, ე.

ჭკვათხელი როკვა-ხტომით, მშიერ-მწყურვალი,
 გავრბოდი შლეგი, შერცხვენილი ჰერას რისხვისგან.

ვინ იყო ჩემებრ დათრგუნვილი, შეჩვენებული?

ვინ უბედური დაისაჯა ამრიგად, როგორც

მე ვიტანჯები? ოი, ოი, ე!

მაგრამ მაცნობე ნათლად ყოველი,

თქვი, რა წამება მომელის კიდევ?

610 რა წამალია ჩემ სენის მარგი?

დაასახელე, თუ იცი იგი,

მითხარ, მასწავლე, მიპასუხე მოხეტე ქალწულს!

პ რ ო მ ე თ ე

გეტყვი შენ ნათლად ყოველივეს, რაც გსურს იცოდე,

არა იგავით, არამედ სწორ, უბრალო სიტყვით,

მეგობართ შორის ვით ამბობენ პირამთქმელები:

კაცთათვის ცეცხლის მომტანს ხედავ შენ პრომეთესა.

ო, მოწყალეო მოამაგევე, მოკვდავთ უფალო,

რად ეწამები, თქვი, უწყალოდ ასე, პრომეთე?

პ რ ო მ ე თ ე

ეს არის ახლა დავსტიროდი მე ჩემს წამებას,

620 მე ჩემს სანიჭარ, რამ საშველზე არ გვედრები.

პ რ ო მ ე თ ე

რას მთხოვ, მითხარი. მე ყველაფერს აშკარად გეტყვი.

იო

ვისი ბრძანებით ხარ ამ კლდეზე შენ მიჯაჭვული?

პრომეთე

თანახმად ზევსის ბრძანებისა, ჰეფესტოს ხელით.

იო

რა ცოდვისა და ბრალისათვის იღებ ამ სასჯელს?

პრომეთე

საკმარისია, რაც გაცნობე მხოლოდ ის შენთვის.

იო

კიდევ მითხარი მე უბედურს, როდის დადგება ჩემი საშინელ ხეტიალის საზღვარის ჟამი?

პრომეთე

უმჯობესია არ იცოდე, ვინემ იცოდე.

იო

ნუ დამიმალავ მოსალოდნელ უბედურებას.

პრომეთე

630 არ მეშურვება ახლა შენთვის ეგ საჩუქარი.

იო

მაშ, რად არ ზრუნავ და ხმამაღლა მას არ იძახი?

პრომეთე

მზადა ვარ, მავრამ ვშიშობ სული არ შეგიშფოთო.

იო

უმჯობესია არ იზრუნო ჩემ საამებლად.

პრომეთე

რადგან გწყურია, უნდა გითხრა, კარგად ისმინე.

ქორო

არა, სიამის ჩემი ჯერი მეც დამიტოვე;
ჯერ ჩვენ გვაუწყოს თვითონ ამან თვის სენის გამო
ამბავი თვისი სევდიანი, გადახდომილი,
და მერმე კიდევ, დანარჩენი შენ შეაგონე.

პრომეთე

- შენ გმართებს, იო, შეიწყნარო ეს მათი თხოვნა;
640 ესენი შენი მამის ღვიძლი დები არიან,
და იქ ტკბილია დატირება საკუთარ ბედის,
სადაც სურს მსმენელს თანაგრძნობის ცრემლი დაჰღვაროს.

იო

- არ შემიძლია ამ თხოვნაზე ვითხრათ უარი;
მე ნათელ სიტყვით მოგახსენებთ, რაც გსურთ ისმინოთ,
თუმცა მაშფოთებს ნაამბობი ღვთის ქარიშხალზე,
რამაც დამსეტყვა, მაქცია გონჯად,
და სულ წაშალა სახიერი მშვენება ჩემი.
მარად ვიდოდნენ ჩემს ქალწულურ საძინებელში
ღამის სიზმრები და ტკბილ სიტყვებს ჩამაგონებდნენ:
650 „ო, ბედნიერო, დიდასულო, შენ ასე დიდხანს
რისთვის ქალწულობ, როს შეგეძლო ბედიღბლის პოვნა
და ქორწინება ღვთაებრივი, უზენაესი?!
ანთებულია ნატვრის ისრით შენდამი ზევსი
და სიყვარულით შეერთება სწყურია შენთან.
ო, ბავშვო ჩემო, ნუ უარჰყოფ ზევსის სარეცელს,
არამედ წადი ღერნის ფართოდ გაშლილ მდებლოზე,
სად მამეული ჯოგი, ფარა და ფარეხია,—
რომ ზევსის თვალი სიყვარულის წყურვილით დაცხრეს“.
ასეთ სიზმრებით ყოველ ღამე ვიტანჯებოდი
660 მე უბედური, სანამ მამას მთლად არ ვუამბე
მაცდუნებელი იგი ჩემი ღამის სიზმრები,
და მან გაგზავნა მკითხავი და ბევრი მისანი
პითოს, დოდონში, რომ გაეგო რა ხეწნა-ლოცვით
უნდა მოეგო ზევსის გული. მაგრამ მოჰქონდათ
გამოუცნობი, ბუნდოვანი წინასწართქმანი.

ბოლოს მიიღო იქ პასუხი ზუსტი ინაქემ.
 იგი აშკარად უბრძანებდა, განვეგდე მამას
 მშობელ სახლიდან, სამშობლოდან და მეწანწალა
 კიდით-კიდემდე, განაპირა მიწის საზღვრამდე,
 670 არა და,—ზევისი აღმოდებულ მეხს დაატეხდა
 და აღმოფხვრიდა მთელ მის მოდგმას ძირბუდიანად.
 მან დაიჯერა აპოლონის წინასწარ-თქმული
 და გამაძევა, დამიკეტა სახლის კარები,
 მაგრამ უგულოდ, უნებურად, რადგანაც ზევსმა
 მძლე რკინის ნებით ეს მოსთხოვა, ჩაადენინა.
 და მყის მშვენება და გონება ჩემი დაეკარგე:
 მე რქიანი ვარ, როგორც ხედავთ და პირწამახულ
 კრაზანისაგან დაჩხვლეტილი, გახელებული
 წინ გავეშურე ხტომით კერქნის ამო მდინარის
 680 და ლერნის ტკბილი წყაროსაკენ. არ მშორდებოდა
 მწყემსი არგოსი, მიწის შვილი, უცხოობი ბრაზით,
 მითვალთვალებდა ათას თვალთ, მდევდა კვალდაკვალ.
 მოულოდნელად, მყის სიკვდილმა განგმირა იგი
 და განმაშორა. დაკბენილი მაინც კრაზანით
 მე ღმერთის შოლტი მარბენინებს კიდით-კიდემდე.
 შენ მოისმინე ყველაფერი. ძალა თუ შეგწევს,
 ახლა მაცნობე დანარჩენი, ნუ შემიბრალებ
 და ტკბილი სიტყვით ნუ იცრუებ, რადგან სიცრუვე
 და მოჭორილი სიტყვა დიდად სამარცხვინოა.

შეტირილი

(თრენოს)

ქორო

690 ო, ეა, ეა, კმარა, დაიცა!
 მე არ ვიცოდი, რომ უცხო სიტყვა
 სმენას ამრიგად შემიშფოთებდა.
 ო, რა ვიცოდი, შენი შერცხვენა,
 ჰირი საზარი, ორლესულ შუბით,
 ამრიგად ჩემ სულს თუ განგმირავდა?
 ო, ბედისწერავ! ო, ბედისწერავ!

ვცახცახებ, იო,
ოდეს ვიხილე მე შენი ხვედრი!

პ რ ო მ ე თ ე

700 აღრე დაიწყე შეშფოთება, შიში, გოდება,
ცოტა დაიცა და გაიგებ კიდევ დანარჩენს.

ქ ო რ ო

მაშ თქვი: ტანჯულებს სიამოვნებთ, ოდეს ამცნობენ
მომავალ ჭირთა გამო სიტყვას შეუფარველად.

პ რ ო მ ე თ ე

მე შევასრულე ის პირველი სურვილი თქვენი.
ჯერ თქვენ გწყუროდათ თვით ამისგან გესმინათ სრულად
ამბავი მწველი, მისი მწარე ტანჯვების გამო,
ახლა ისმინეთ დანარჩენი, მას თუ რა ჭირი
უნდა გადახდეს, ჰერასაგან თავსდატეხილი.
შენ კი, ინაქეს ნაშიერო, სიტყვები ჩემი
710 ღრმად აღიბეჭდე გულში, რათა იცოდე შენა
მაგ ხეტიალის დასასრული. ჯერ შენ აქედან
მზის აღმოსავალს მიაშურებ უხნავ ყანებით
და ასე მიხვალ მომთაბარე ხალხთან—სკვითებთან,
დაწულ ფორნებში რომ ცხოვრობენ და მიილტვიან
ახალ და ახალ საძოვრებზე ჩქარის ბორბლებით,
შორს გამტყორცნელი შვილდისრებით შექურვილები.
ახლოს ნუ მიხვალ. წადი, სადაც თავდება ხმელი
და კლდოვან ნაპირს ეჯახება ტალღა მგმინავი.
მარცხნივ მხარეა რკინისმწართობელ ქალიბებისა,—
უფროთხოდე მათაც, არ არიან სტუმართმოყვარე,
720 არამედ ავი, უხეში და უკარბელი.
მიხვალ მდინარე—ჰიუბრისტე „მჩავგრელთან“, შეჰფერს
მას ეგ სახელი, ფონს ნუ ეძებ, გაუვალია.
ბოლოს მიაღწევ მათა მეფეს—მთას კავკასიონს,
მის მწვერვალიდან დიდმრისხანე მოჰქუხს მდინარე.
უნდა ქედები გადალახო ვარსკვლავთ მეზობლად
და შუადღისას გზად იარო, სანამ შეხვდები

- ამაზონელებს—მამაკაცთა მოძულე ლაშქარს,—
 თემისკირეში, თერმოდონტის ახლო ცხოვრობენ,
 სადაც შავ ზღვაში სალმიდესი, მარჩხიბის ყებებით,
 730 გემს ემუქრება, მენავეთა დედინაცვალი.
 მიგასწავლიან გზას ისინი ხალისით შენა.
 მიხვალ ტბის ვიწრო კარიბჭესთან კიმერიისა,
 უნდა უშიშრად მეოტიის გასცურო სრუტე
 და ხალხს დარჩება ამ გადასვლის დიდება მარად,
 და შეარქმევენ მას შენს გამო „ბოსფორს“—(ძროხის ფონს).
 ევროპის ველებს იქ დააგდებ და ფეხს დაადგამ
 აზიის ხმელეთს. მაგრამ სცანიოთ, არ არის განა
 ღმერთთა მეუფე უნდობელი ყველა ქმნილთ მიმართ!
 740 ზღვსმა ამ მოკვდავ ქალთან შეყრილ-შეერთებულმა,
 ახლა არგუნა ხეტიალი მასვე ამგვარი.
 დაგაქორწინა მწარე ნეფეს, ასულო, ბედმა.
 ის, რაც ისმინე, სათავეა მხოლოდ შენ ჭირთა.

იო

ვაი-მე, ვაი, ვაი-მე, ე, ე!

პრომეთე

შენ დაიგმინე, დაიკენსე, ეს შენ იკივლე?!
 მაშინ რასა იქ, როს დანარჩენს გაიგებ შენ?

ქორო

ნუ თუ მოელის სხვა კიდევ რამ მას სატანჯველი?

პრომეთე

უბედურების და ტანჯვის ზღვა უბოხოქრესი.

იო

- რისთვის ვიკოცხლო? განა არ სჯობს აი, ახლავე,
 რომ გადავეშვა თავდაყირა ფრილო კლდიდან,
 750 მიწას განვერთხო, საუკუნოდ მოვრჩე წამებას!
 უმჯობესია ერთხელავე საკვდილი სრულად,
 ვიდრე დღემუდამ დანელება, ტანჯვა, წამება.

პ რ ო მ ე თ ე

ვერ გაუძლებდი, ჩემი ტანჯვა გეტვირთა შენა,
მე ზომ სიკვდილი ბედისაგან არ მიწერია.
იგი კი შვება იქნებოდა წამებისაგან.
აწ კი არა აქვს დასასრული ამ ჩემ სატანჯველს,
სანამდე ზევსი არ დაჰკარგავს ძალაუფლებას.

ი ო

განა ოდესმე დაემხობა მეფობა ზევსის?

პ რ ო მ ე თ ე

გაიხარებდი ალბათ მაშინ, აგრე რომ მოხდეს!

ი ო

740 დიახაც! ყველა ეს წამება მე მჭირს ზევსისგან.

პ რ ო მ ე თ ე

მაშინ იცოდე: რომ ეს ასე მოხდება მართლაც.

ი ო

როგორ? წამება თვით ზევსისგან განა არა გვჭირს?

პ რ ო მ ე თ ე

მაგრამ წამებით ისწავლება ქეშმარიტება.

ი ო

ვინ გამოსტაცებს მას ხელთაგან ტირანულ სკიპტრას?

პ რ ო მ ე თ ე

თვითონ თავის თავს, უმცეარი განზრახვის გამო.

ი ო

როგორ მოხდება, რა ნიშანით, გამაგებინე!

პ რ ო მ ე თ ე

.ის ქალს შეირთავს და მის გამო იგი ინანებს.

იო

ღმერთის სისხლისა, თუ მოკვდავის? ნათლად მაუწყე.

პრომეთე

ნუ მეკითხები. რაც გითხარი, საკმარისია.

იო

770 მაშ, მას ნამდვილად ჩამოაგდებს ტახტიდან ცოლი?

პრომეთე

ან ზევსისგან ის შვილსა შობს, მამაზე ძლიერს.

იო

ნუ თუ მაგ ბედის აცილება თვითონ არ ძალუძს?

პრომეთე

არა, სანამდე ამ ბორკილებს არ გავეჭკვევი.

იო

ზევსის გარეშე ხუნდებისგან ვინ გამოგისხნის?

პრომეთე

ის შვების სხივი შენს მოდგმიდან მომეფლინება.

იო

რა თქვი, შენ ჩემი შვილი გისხნის წამებისაგან?

პრომეთე

ჰო, ის მესამე, ათი მოდგმის მუხლისა შემდეგ.

იო

გაუგებარი არის ჩემთვის ეგ წინასწართქმა.

პრომეთე

მეტს წურას მკითხავ შენი კმუნვა-ნაღველის გამო.

780 შენ რაც დამპირდი, გვედრები, მას ნუ მომტაცებ!

პ რ ო მ ე თ ე

ორთაგან ერთი შემიძლია მხოლოდ მოგიძღვნა.

იო

რომელი, მითხარ და ავირჩევ, გამაგებინე.

პ რ ო მ ე თ ე

რომელი გითხრა? დანარჩენნი ტანჯვანი შენნი, თუ ის გაცნობო, აწ აშკარად, უმე ვინ დამიხსნის?

ქ ო რ ო

დაგვდე პატივი მეც და მასაც, მოპაკვლევინე ცნობის წყურვილი, გვედრები უამზე მაგას, რით და'რულდება ხეტიალი, მაგის წანწალი, მე კი მითხარი,—ვინ იქნება ის შენი მხსნელი?

პ რ ო მ ე თ ე

- 790 უკეთუ თქვენ გსურთ, თანახმა ვარ, არ გაგაწბილებთ და გეტყვით სრულად, რის გაგებაც ასე გწყურიათ. პირველ შენ გეტყვი, იო, მარად მოხეტიალევ, ღრმად აღიბეჭდე დახსომების ფიცარზე იგი. ოდეს გასცურავ ხმელთაშუა მავალ ზღვის წყალსა, შენ მიაშურებ აღმოდებულ მზის აღმოსავალს. ჩამოიტოვებ მოგრიალე იმ მორევს უკან და მიადგები გორგონელთა კისთენის ველებს; იქ ცხოვრობს სამი ბერი ქალი, ფორკის ასულნი, სახით გედისა, აშო ჭვიფრულ ერთი თვალ-კბილით. მათ მზის, არც ღამით მთვარის შუქი არ შეჭხებია.
- 800 იქვე მათ ახლოს და მეზობლად ცხოვრობენ კიდევ ის სამნი დანი, გორგონები ფრთავამოსხმულნი, თმაში გველები კავებივით რომ აქვთ ჩაწნული. ვინც მათ იხილავს, ის მაშინვე სულს განუტევებს. შენ გაფრთხილების გამო ვამბობ ყველაფერ ამას.

- ახლა უყურე სხვა შენზარავ თვალისსეირსაც:
 ერიდე ზევსის უყეფარ და განაბულ ძაღლებს,
 მოკაუჭებულ-ნისკარტიან იმის ფასკუნჯებს,
 და არიშაპთა იმ ცალთვალა ცხენოსან ლაშქარს,
 მცხოვრებთ პლუტონის ოქროდმაგალ მდინარის პირას.
- 810 განშორდი მათაც. მერმე მიხვალ შორეულ მხარეს,
 მზიურ წყაროსთან მობინადრე შავტუზა ხალხთან.
 მიხვალ იქ, სადაც მდინარეა ეთიოპია.
 მიჰყევი აღმა მის ნაპირებს წყალვარდნილამდე,
 სად ეცემიან ბიბლოსის მითთ ბებერ ნილოსის
 წყალნი წმინდანი, ტკბილსამელნი. ამ გზით მიაღწევ
 ძველი ნილოსის სათავესთან სამკუთხედ მიწას.
 იქ არის, იო, შენტვის და შენ შვილთათვის თქმული
 შორეულ დაბის დაფუძნება და სამყოფელი.
 თუ სიტყვა ჩემი ძნელ-საცნოა, გაუგებარი,—
 820 კვლავ გამოძიეთხე და ყოველი ნათლად გაიგე.
 მე მოცლილი ვარ ახლა უფრო, ვიდრე თვითონ მსურს.

ქორო

თუ კი რამე გაქვს აწ სათქმელი ამისი მწარე
 ხეტიალისა და წანწალის შესახებ შენა,
 თქვი, გაგვიცხადე, და თუ სიტყვა შენი დასრულდა,
 გვაუწყე იგი, რაც შეგვპირდი, სრულად ყოველი.

პრომეთე

- თვისი ზგზაერობის მას მიზანი გაგონილი აქვს.
 რადგან იცოდეს, რომ ამოდ არა მისმენდა,
 მე დაეუმატებ, რაც კი წინათ მას განუცდია
 და ჩემ სიტყვათა მით სიმართლეს დავადასტურებ.
- 830 ამ ნაამბობში ბევრ შემთხვევას აწ გამოვტოვებ,
 მის ხეტიალის დასასრულის გამო გაუწყებთ.
 მოლოსის მხარეს როს მოხველი დოდონთან ქედზე,
 წინასწართქმათა სად კერაა თესპროტე-ზევისსი,
 იქ საარაკო, მოსაუბრე შენ ყველა მუხა
 გესალმებოდა უფარველად დიდმშვენნიერსა,
 რომ გახდებოდი დიდებული ცოლი ზევსისა.

- მგონი გეამა ამ ამბავის შენ მოგონება?!
 მაგრამ სიშმაგით მოშხამული კვლავ გაეშურე
 ზღვისპირა გზებით მშობელ რეას ფართო სრუტისკენ,
- 840 აქედან ისევ უკან გასწი ქარიშხლურ რბენით,
 და აწ იცოდე შენ ნამდვილად, რომ იმ ზღვის სრუტეს
 იონიურსა შეარქმევენ კაცნი მოკვდავნი,
 რომ ჰქონდეთ ხსოვნა შენ მგზავრობის გამო მარადის.
 აი საბუთი, რომ გონება ჩემი მეტს ხედავს,
 ვიდრე ყველასთვის რაც ამჟამად უფარველია.
 დანარჩენზე კი თქვენ და ამას ერთად გიამბობთ
 და კვლავ ზემოთქმულ ჩემ სიტყვათა ნაკვალევს გავდეც.
 არის ქალაქი დედამიწის მიღმა—კანობი,
 ნილოსის ახლოს, შესართავთან, მის მონატანთან.
- 850 იქ ზევსი ისევ დაგიბრუნებს გონებას შენა,
 ის ხელს საამურს და უშიშარს შეგახებს მხოლოდ,
 და შეარქმევენ ღვთისგან შობილ იმ შევკანიან
 შენსა შეილს ეპაფს. ის დაიწყებს ფართოდ-მდინარე
 ნილოსის ტალღით მორწყულ მიწის დამუშავებას.
 ხუთი თაობა რომ გაივლის, დაბრუნდებიან
 ორმოცდაათნი დედათ-თესლნი ისევ არგოსში,
 ბიძაშვილებთან ქორწინების შიშით დევნილნი.
 გათანგულები ვნების ცეცხლით ვაჟკაცი ქალებს,
 როგორც ქორები მტრედებს, ისე გაენთებიან,
- 860 ის უკანონო ქორწინება რომ ინადირონ.
 მაგრამ ღმერთი მათ არ დააცლის და არ გააძღებს.
 პელაზგეს მიწა ჩაიბარებს ქალების მიერ,
 უძილო ღამით, დახოცილთა გატრუნულ გვამებს.
 ქალები კაცებს ზყის დაჰკლავენ ორღესულ დანით.
 აბანაგებენ სისხლში დანას. ასე იძიოს
 ჩემს მტრებზე შური კიპრიდამაც. მხოლოდ ერთ სასძლოს
 ნდომა შეიპყრობს და ვერ ასწევს მასზე დანასა,
 ვისთანაც სძინავს. გულს დაუცხრობს მას შებრალება.
 უნებო, მხდალი რომ შეარქვან, ამას აირჩევს,
- 870 ოღონდ არ გახდეს კაცისმკვლელი. დაიბადება
 არგოსში მისგან სახელგანთქმულ მეფეთა მოდკმა.
 ეს წვრილად რომ ვთქვა, სიტყვა ჩემი გამიგრძელდება.
 აღმოცენდება იმ თესლისგან ის მონაგარი,

მძლავრი, ძალუმი, მშვილდოსანი სახელგანთქმული,
და სწორედ იგი გამოიხსნის ამ წამებისგან.
შემატყობინა ეს წინასწარ მე ძველმა დედამ,
დედამ თემიდე-ტიტანიდემ. როგორ მოხდება
ეს ყოველივე, რომ გაიმბო, ბევრ დროს დაიჭერს
და სარგებელსაც ამის გამო მაინც ვერ ჰპოვებ.

ი ო

- 880 ელელი, ელელი!
ისევ მახურებს და კრაზანა ნესტრით და ისრით
მსუსხავს უცეცხლოდ.
გული კვლავ ტოკავს შიშისგან მკერდში.
ვთრთი და გცახცახებ და სიშმაგე მართმევს გონებას.
მირბის, მიფრინავს ყველაფერი ამღვრეულ თვალ წინ.
ცოფი, სიშმაგე ციბრუტივით ბორბლებ მამბრუნებს,
ენა მებმება,
მერღვევა სიტყვა. და იძირება
გიჟური ბოდვის ტალღა-მორევში.

(იო გარბის)

სტასნიმი მესამე

ქ ო რ ო

სტროფი 1

- 890 ის ბრძენი იყო, ვინც პირველად იმ აზრს დაადგა
და აღიარა ხალხში იგავი:
მისთხოვდი სწორჯერს, არა შენზედ წარჩინებულსა.
ღარიბო, შენის ხელის ჯაფით ქვეყნად ვინც ცხოვრობ,—
გვარიშვილობით მკვებარა კაცს ნუ მისთხოვდები.
ნუ იქორწინებ შენ მის დამჩაგვრელ
ფუფუნებაზე და სიმდიდრეზე.

ანტისტროფი 1

ო, მოირებო,
სამში ვერც ერთი
მიხილავთ ზევსის წიაღის ქალად,

900 ცოლად მიწითგან ცათა შინა ამალღებულსა.
ვითრთი, ასე რომ გჰკრეტ უმანკო ასულს,
იო, ჰერასგან ნაზად-დაბნედილს
და ძნელის გზებით მოხეტიალეს.

სტაროზი 2

არ მეშინია თანასწორთან შეუღლებიისა.
არ აჯობებდა, ღმერთთა ტრფიალი
გარდუვალ თვალით რომ არ მიცქერდეს?
საპყრობილეთა: უბრძოლველად ბრძოლა-ჭიდილი!
მე არ ვუწყოდი, ვით პიმეგნო გზა ცხოვრებისა
და გავქცეოდი, ზევსო, მე შენს ღვთაებრივ თესლსა.

პრონეთე

- 910 თუშც არის ზევსი გულზვიადი, იგი დაცხრება,
რადგანაც ცდილობს დაქორწინდეს იგი იმ ქალზე,
რომელიც თვითონ შეეცდება, უხილავ ძალით,
ის ჩამოაგდოს მტარვალური ტახტიდან, მაშინ
მ.მა კრონოსის კრულვა სრულად აუ!რულდება,
რითაც ძველ ტახტის დამხობისას იმუქრებოდა,
და ვით გაექცეს ამა ხიფათს, უბედურებას—
იგი არც ერთ ღმერთს, ჭეშმარიტად, არ გაეგება,
ხოლო მე ვიცი, ეგ ყოველი როგორ მოხდება.
მაშ, მედიდურად იჯდეს ცათა მეხის მპყრობელი,
920 ცეცხლის მთესავი, საიმედო ეპყრას ისარი,—
ზევსს იგი მაინც ვერ უშველის, ის დაემხოა
აუტანელი, უსახელო, უნდო დაცემით.
ის თვით ამზადებს შობისათვის ახლა იმ დევგმირს,
იმ დაუძლეველ, შაშის მომგვრელ ურჩხულს ტიტანსა.
ის ცეცხლს იპოვის მოგიზიზღეს, ელვაზე ნათელს,
ზეციურ მეხზე უფრო ძლიერს და მოგრუნუნეს,
ზღვის და ხმელეთის შემარყეველ, ჰირთმთესველ კვერთხსა,
პოსეიდონის იგი სამკაპს გააცამტვერებს.
930 დამარცხებული, ჰირშეყრილი ზევსი გაიგებს,
რომ ბატონობა სხვა არის და სხვაა მონობა.

ქორო

რაცა გსურს მოხდეს, სწორედ მასვე უქადი ზევსსა.

პ რ ო მ ე თ ე

რაც უნდა მოხდეს და რაცა მსურს, მე იმას ვამბობ.

ქ ო რ ო

ზევის ბატონი თუ იქნება ნეტავი ვინმე?

პ რ ო მ ე თ ე

ამაზე უფრო მძიმე უღელს ატარებს იგი.

ქ ო რ ო

არ გეშინია, მაგ სიტყვათა წარმოთქმის შენა?

პ რ ო მ ე თ ე

რა შემაშინებს? მე სიკვდილი არ მიწერია.

ქ ო რ ო

მაგრამ ის შესძლებს უმწარესი შეგყაროს ტანჯვა.

პ რ ო მ ე თ ე

დღე, შემყაროს, მე ყველაფერს მოველი მისგან.

ქ ო რ ო

მართ ვინც აღრასტეს აღიარებს, იგი ბრძენია.

პ რ ო მ ე თ ე

- 940 მაშ თაყვანი-ეც, მოეფერე ავ უფალს მარად,
მე ჯ არაფრად არა მიღირს ის შენი ზევისი.
დღე, გვრისხავდეს და იმეფოს კიდევ ხანმოკლედ,—
არა სურთ ღმერთებს მას დიდის ხნით უხარონ ქელი.
მაგრამ მე ვხედავ ზევისის მაცნეს—იმ მალემსობოლსა,
ღმერთი-ტირანის ახალ მსახურს, იგი სრულიად
უცხო და ახალ მახარობლად მოეჩქარება.

(შემოდის ჰერმესი)

ჰ ე რ მ ე ს ი

შენ გეუბნები, შენ, სოფისტო და თავხედებზე
უფრო თავხედო, ვინც შესცოდე ღმერთთა წინაშე

- და გააღმერთე წუთის შვილნი, შენ ცეცხლის ქურდო!
950 მამა გიბრძანებს აუხსნა მას, ქორწილის გამო
რასაც ყბედობდი, რომ ის თითქო მის ტახტს დაამხოხს,
თქვი კვლავ ყოველი უიგავოდ, ნათლად ახსენი
და მეორეჯერ აქ, პრომეთე, ნულარ მომიყვან.
ხომ ხედავ,
შენ ზევსს იმგვარ სიტყვით გულს ვერ გაუღნობ.

პ რ ო მ ე თ ე

- ეგ საზეიმო, ქედმაღლობით აღსავსე სიტყვა,
ღმერთების მონას, ღმერთის მსახურს შეეფერება!
ახალ სამეფოს აწ ახალნი მეფენი ფიქრობთ,
მარად იცხოვრებთ ტკბილ განცხრომით ციხე-კოშკებში,
960 მაგრამ ხომ ვნახე დამხობილი ორი მტარვალი?
ახლა მესამე იქ მტარვალი ზის და მბრძანებლობს;
მალე ვიხილავ სამარცხვინო მის დალუპავსაც.
იქნების ფიქრობ, ახალ ღმერთებს შიშით ვმონებდე?
არა, არავის და არაფრის არ მეშინია.
შენ კი იჩქარე იმ გზას გაჰყვე, რომლითაც მოხველ,
რადგანაც პასუხს შეკითხვაზე შენ ვერ მიიღებ.

ჰ ე რ მ ე ს ი

მაგრამ ამგვარი ქედმაღლური საქციელისთვის
ხარ ჩავარდნილი ამ უძირო ტანჯვის უფსკრულში.

პ რ ო მ ე თ ე

- აწ ჭეშმარიტად, უყოყმანოდ, პირდაპირ გეტყვი:
970 მე არ გავცვლიდი ჩემს წამებას შენს მონობაზე.

ჰ ე რ მ ე ს ი

უმჯობესია მონა იყო, მაშ, ამ კლდის, ვიდრე
მაცნე, ერთგული ანგელოსი მამა ზევსისა?

პ რ ო მ ე თ ე

შემგინებელთა შეგინება მართებულია.

ჰ ე რ მ ე ს ი

მგონი ნეტარობ, ასეთ დღეში რომ იმყოფები!

პ რ ო მ ე თ ე

ენეტარობ, ასეთ განცხრომაში მტრები მენახოს,
მათ შორის მე მას, პირველ რიგში, შენთვის ვირჩევდი.

ჭ ე რ მ ე ს ი

განა მე ამ შენს წამებაში დამნაშავე ვარ?

პ რ ო მ ე თ ე

აშკარად გეტყვი: მეჯაფრებით ყველა ღმერთები,
რადგანაც კეთილ განზრახვისთვის ავი შემყარეთ.

ჭ ე რ მ ე ს ი

980 მერწმუნე, გიჟთა ავი სენი შეგყრია შენცა.

პ რ ო მ ე თ ე

ღიახაც, თუ კი სენი არის მტერთ სიძულვილი.

ჭ ე რ მ ე ს ი

ძალა რომ გქონდეს, იქნებოდი აუტანელი.

პ რ ო მ ე თ ე

ვაგლახ!

ჭ ე რ მ ე ს ი

ვაგლახო? ზეესს ეგ სიტყვა არ უსწავლია!

პ რ ო მ ე თ ე

ჟამი ბებერი შეასწავლის მასაც ყველაფერს.

ჭ ე რ მ ე ს ი

შენ კი ამდენხანს ჭკუა მაინც ვერ გისწავლია.

პ რ ო მ ე თ ე

მართალი არის, რადგან შენთან ახლა ვსაუბრობ!

ჭ ე რ მ ე ს ი

არ ეტყვი მამას, რაიცა სურს გაიგოს შენგან?

პ რ ო მ ე თ ე

მადლობა ხომ არ შევეუთვალო ჩემს შემბრალებელს?

ჰერმესი

990 ნგონი ერთობი და მექცევი ისე, ვით ბალღსა!

პრომეთე

დიახ, ბალღი ხარ, უგუნურზე უფრო უგონო,
თუ ფიქრობ ჩემგან შეკითხვებით გაიგო რამე!
არ არის ტანჯვა და წამება, ხერხი ისეთი,
რითაც მე ზევსმა მაიძულოს რამ მათქვევინოს,
სანამ არ ამხსნის სამარცხვინო მე ამ ბორკილებს.
დეე, მან თაყზე დამატებოს გიზგიზა ალი,
თეთრი ფრთიანი თოვლის ბუქი და მებთა გრგვინვით
შესძრას ეგ მიწა და სრულიად ააყირავოს,—
მე იგი მაინც ვერ მომღუნავს, აროდეს ვეტყვი,
1000 თუ ვისი ხელით დაემხოზა მეფოზა მისი.

ჰერმესი

ხელავდე ახლა, ჯიუტობა განა გიშველის?

პრომეთე

დიდხანია, ყოველივე რაც განვისაზრე.

ჰერმესი

ყბედო, დაავდე უგნურება, მოდი ეცადე,—
ტანჯვით ისწავლო და მით გახდე სწორგონიერი.

პრომეთე

ამაო ხვეწნით და სიტყვებით მაბეზრებ თავსა.
მე, ვით ზღვის ტალღებს, შენ ვერაფერს ვერ ჩამაგონებ.
ნუ ფიქრობ, თითქოს მე წინაშე ზევსისა შიშით,
გავხდე მორჩილი, შევევედრო ჩემთვის საძულველ
მტარვალს, დიაცებრ ხელაპყრობით, რათა ამყაროს
1010 ბორკილ-ხუნდები. ეს არასდროს არ მოხერხდება.

ჰერმესი

ჩანს სულ ამოდ ასე დიდხანს გელაპარაკე.
მაგგვარ გულს ხვეწნით სანთელსავით მე ვერ გავადნობ.
ახლად გახედნილ კვიცის მსგავსად ლეპაკ ლაგამსა,
გინდა აღვირი გადაიგდო თავიდან ძალად,

- მაგრამ ამოდ, უძლურია შენი ცდა, შრომა,
 რადგან ვინც არის უგუნური, კერპობა მისი
 დიდად არაფერს თავისთავად არ წარმოადგენს.
 განსაჯე ამ ჩემს შენ თუ სიტყვებს არ დაუჯერე,—
 როგორი შმაგი ის გრიგალი და ღელვა ზღვათა
- 1020 დაგატყდეს თავზე გარდუვალი პირველ ყოვლისა:
 კლდეს წვერწამახულს მამა მეხის ცეცხლით დაჰბუგავს,
 სალის ხელებით მოგებხვევა და გულში ჩაკრულ,
 შენ ტანს დაღეწილს შორს ჩაიტანს და იქ დამარხავს.
 მერმე კი დიდი დრო-და-ჟამის გარდასვლის შემდეგ,
 დღის სინათლეზე კვლავ ამოხვალ და ზევსის ძალლი,
 ძალლი ფრთიანი სისხლისმსმელი, არწივიც მისი —
 ავი სტუმარი, იმ ნადიმზე უბატიჟები,
 შენი სხეულის უხვ ნაფლეთებს ჯიჯგნას დაუწყებს
 და დღენ ადგ ღვიძლს გამოგჰამს, შავად გამოხრულს.
- 1030 ნუ ფიქრობ ტანჯვა ეს ოდესმე დასრულდეს, სანამ
 შენი შეტყველები ის სხვა ღმერთი არ მოვლინდება
 და არ ისურვებს შენს მაგივრად იმ უსინათლო,
 შავბნელ ჰადესის,
 ჯოჯოხეთის ჯურღმულში ჩასვლას.
 და აწ იფიქრე: ეს როდია ტყუილი კვებნა,
 არამედ ღმერთის განაჩენი მტკიცე, ურყევი.
 თქმა ტყუილისა ზევსის ბაგეს არა სჩვევია;
 თქმულს აღასრულებს, და განსაჯე, იქნებ ოდესმე
 ამ ქედმაღლობას ამჯობინო ჭკუათმყოფლობა.

ქორო

- 1040 მგონი ჰერმესი სწორად ამბობს და მართებულად.
 იგი გიბრძანებს ქედმაღლობა დააგლო შენა
 და სძებნო სიბრძნე მართებული და გონიერული.
 სამარცხვინოა ბრძენისათვის ცდუნებით კვებნა.

პრომეთე

რაც მან ამჟამად მე მიცნობა და გამიცხადა,
 უცხო როდია, ყოველივე ადრე ვიცოდი.
 მტერი მტრებისგან რომ იღებდეს ტანჯვა-წამებას,—
 განა ეგ არის სამარცხვინო, მოულოდნელი?!

- დეე, დამშეხოს დაკლავნილმა ორღესულ ცეცხლმა.
დეე, გაირღვეს ეს ეთერი მეხთა გრიალით
1050 და მოვარდნილი ქარიშხალის ავი სიშმაგით,
ხოლო გრიგალმა შგარყიოს საძირკვლებანიდე
ეგ დედამიწა და მოჰგლიჯოს თავის საფუძველს,
ზღვათა ტალღებიც გადმოიქცეს და შეუერთდეს
ცის მნათობების გზათა სავალს ავი ღრიალით,
ბოლოს ჩაადღოს ტანი ჩემი შავ ჯოჯოხეთში,
თავბრუდამსხმელი, უნებური, შმაგი ტრიალით, —
მაინც არ ძალუძს ზევსს სრულებით ჩემი გაქრობა.

ჰერმესი

- მაგრამ ასეთი უმეცარი სიტყვა და განსჯა,
გონდაკარგულთა არის მხოლოდ შესაფერისი.
1060 თუმცალა ჩემთვის ეგ სავსებით გასაგებია:
განა არა ჰგავს ეს გიჟს თავის განდიდებაში,
რომელსაც ბრაზი აწ არაფერს არ ათმობინებს?
თქვენ კი ვინც მაგის თანაუგრძნობთ უბედობასა,
ებლავ მოშორდით, მოსწყდით თქვენ ამ ადგილ-სამყოფელს,
თუ არ გსურთ მეხის უღმიობელი გრგვინვა-გრიალით
ქულის დაკარგვა, გალენჩება და გამტერება.

ქორო

- მომეცი მე შენ სხვა ნუგეში, მარქვი სხვა რამე, —
და მას შევისმენ; ხოლო იგი სიტყვა უბირო
შენ აქ წარმოთქვი, ქეშმარიტად, მიუღებელი.
1070 როგორ? მიბრძანებ შენ ლაჩრობა აწ ჩავიდინო?
არა, ვეწამო მზად ვარ მასთან, თუ საჭიროა.
ღრმად საძულველი იყვნენ ჩემთვის მოღალატენი;
და მანკი იგი
მწამს, ყველა მანკზე უფრო დიდი სიმახინჯეა.

ჰერმესი

დეე, ასე იყოს, მაგრამ მაინც გაფრთხილებთ ახლა:
ბედს ნუ ეძღურით, ავ ხიფათის ხელით ხელქმნილნო,
ნურც იმას იტყვიოთ, თითქო ზევსმა ჩაგადღოთ თქვენა
მოულოდნელად განსაცდელში.

1080 არა, თქვენ იგი

თვით მოისურვებ. თქვენ იცოდით და ამიტომაც,
არა უეცრად და მალულად გამოხევევით
შეუვალ ბადის იმ შავბედიტის სივალაღეში,
არაჲდ თქვენეჲ უვნურობის, სირეგენის გამო.
(ჰერმესი მიდის)

პ რ ო მ ე თ ე

აჰა, ნამდვილად, არა სიტყვით, ირყევა მიწა!
ღრიალს მების ექო, გრუხუნნი,
და ანათებენ მოგიზგიზე,
ცეცხლმოდებული,

1090 დამბრმავებელი გრეხილები ცაში ელვათა!
გრიგალნი ქვიშას ციბრუტივით ატრიალებენ,
და რბენა-ცეკვით წამოსულნი ყოველის მხრიდან,—
ქშენენ ქარები და ერთმანეთს ეჯახებიან.
შეერთებულა მთლად ცა და მიწა...

ავად დაძრული ეს გრიგალი, შიშისმომგვრელი,
თავს დამატება ზევსმა აშკარად.
ო, წმიდა დედავ! ო, ეთერო, ყველგან ყოველთვის
სინათლის მფენო საამურადა,—
მომხედე, როგორ უსამართლოდ აქ ვეწამები!

(ელვა და ქუხილია. მიწა პირს იხსნის, განიპობა და პრომეთეს შიგ ჩაიტანს).

